

Българска Академия на науките

Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания



О Т Ч Е Т

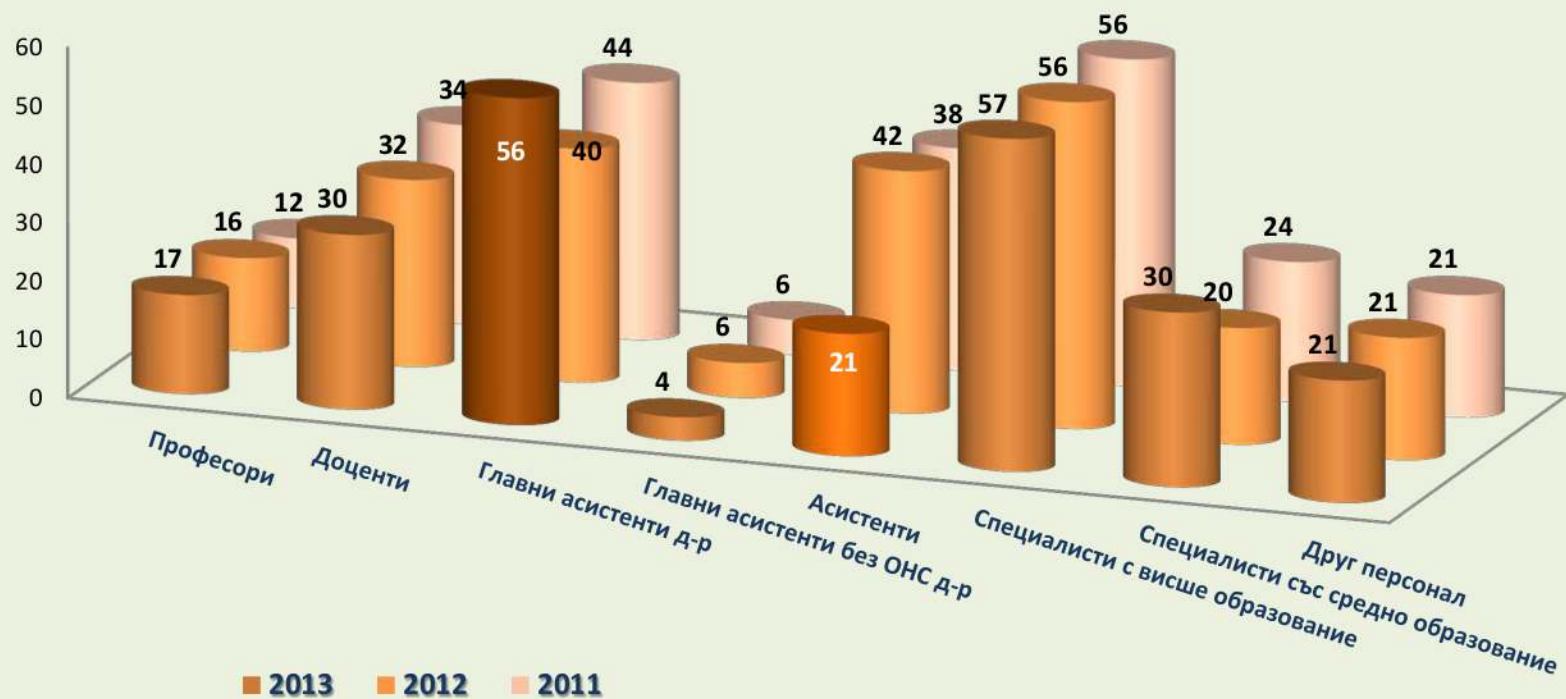
**за научно-изследователската,
учебната и финансовата дейност
през 2013 година**



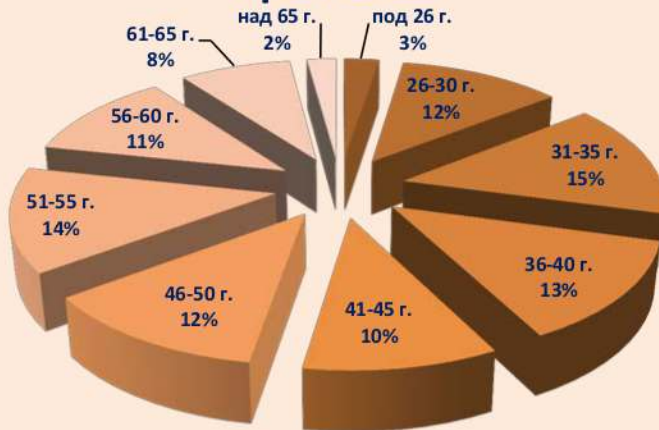
Структура на персонала на ИБЕИ - 1



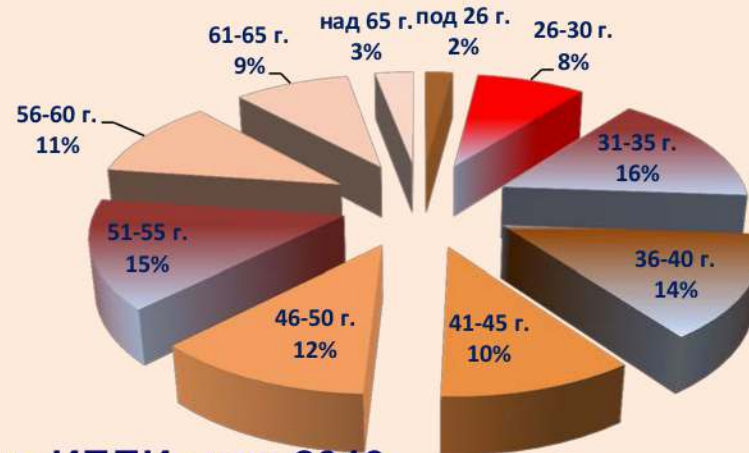
Структура на персонала на ИБЕИ - 2 2011-2013



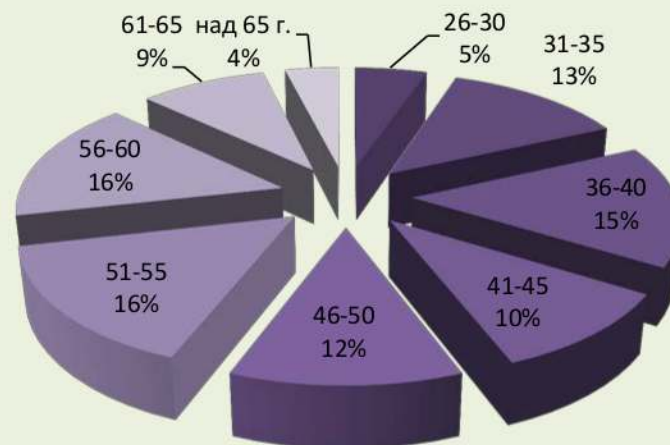
**Възрастова структура на ИБЕИ
през 2011**



**Възрастова структура на ИБЕИ
през 2012**

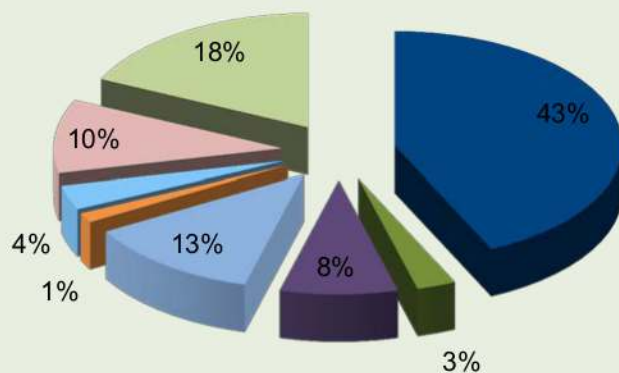


Възрастова структура на ИБЕИ през 2013

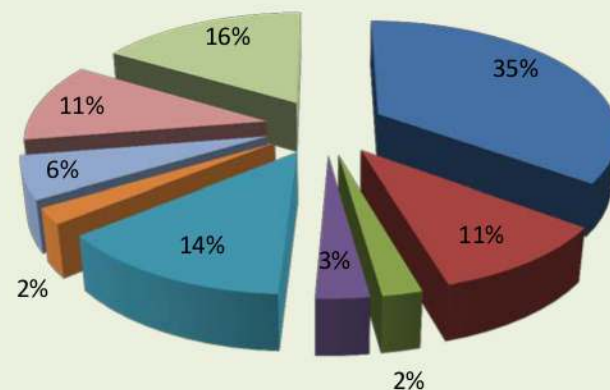


Групи проекти в % от общия брой проекти в плана на ИБЕИ

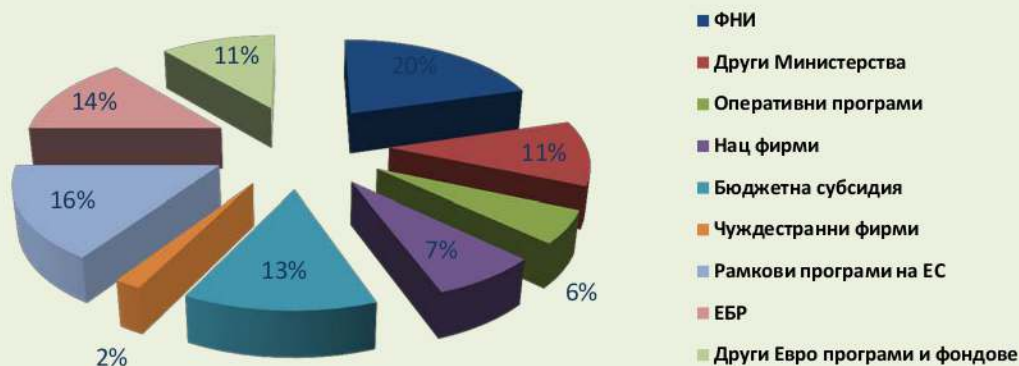
Дялово разпределение на проектите от плана на ИБЕИ за 2011



Дялово разпределение на проектите от плана на ИБЕИ за 2012

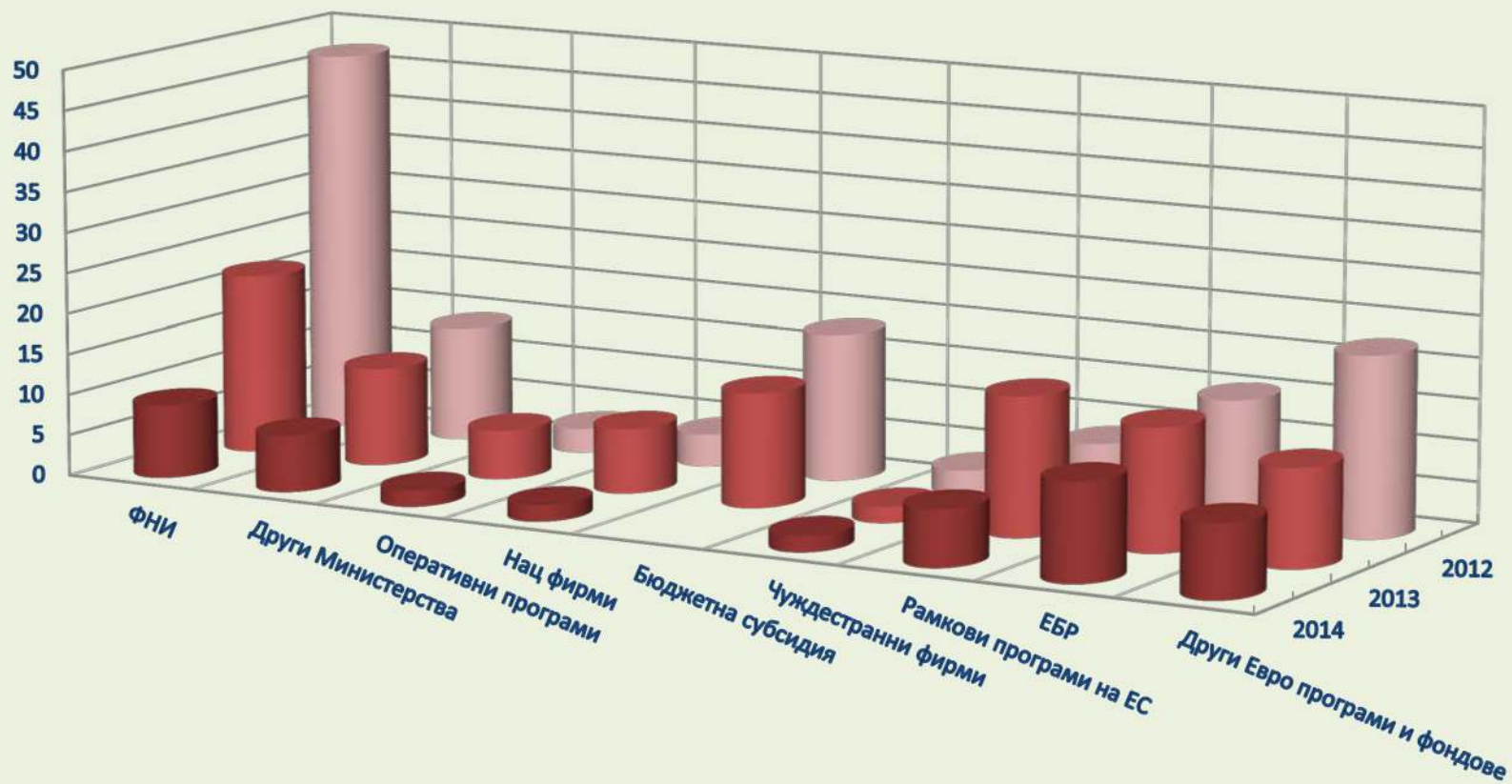


Дялово разпределение на проектите от плана на ИБЕИ 2013



- ФНИ
- Други Министерства
- Оперативни програми
- Нац фирми
- Бюджетна субсидия
- Чуждестранни фирми
- Рамкови програми на ЕС
- ЕБР
- Други Евро програми и фондове

Брой проекти по групи в ИБЕИ 2012-2014



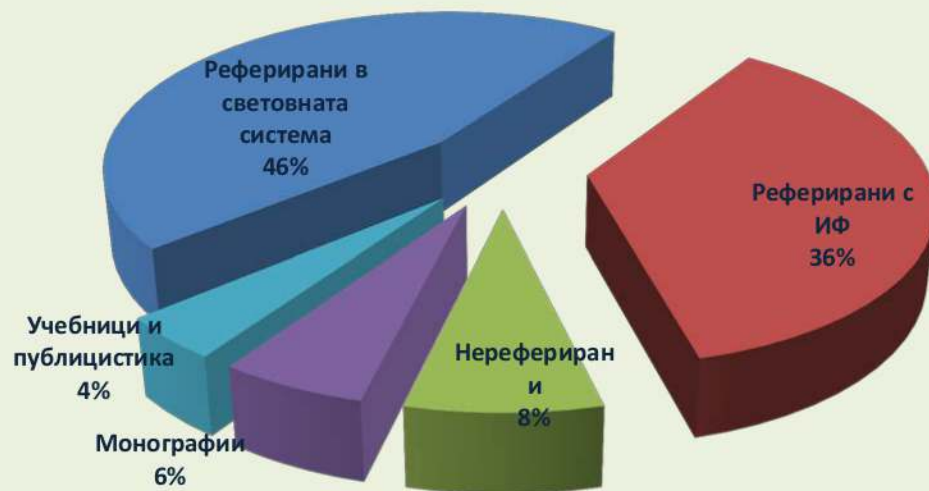
Публикации през 2013



Публикации на ИБЕИ, излезли от печат през 2013



Публикации на ИБЕИ, приети за печат през 2013

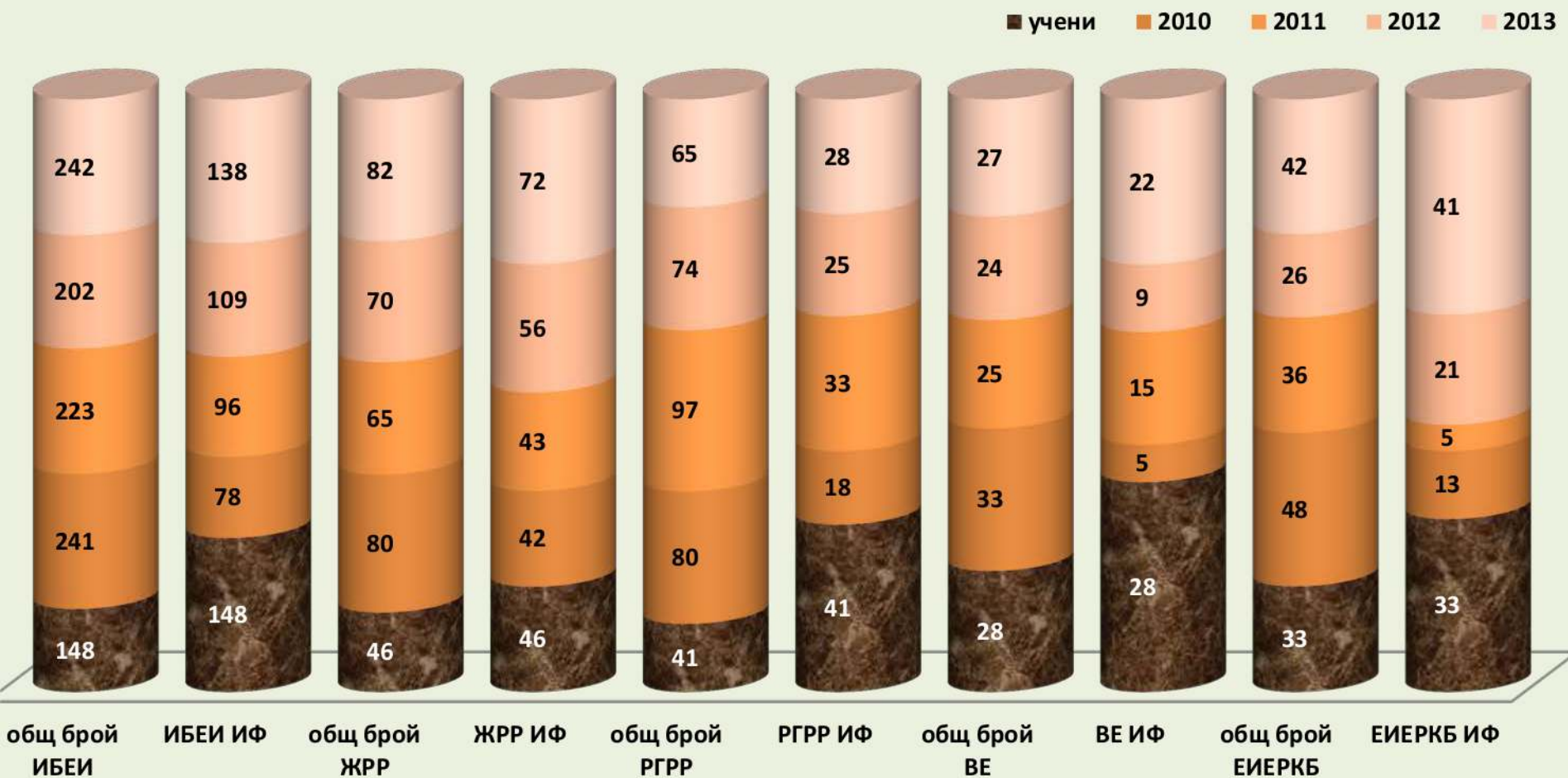


Публикационна дейност на ИБЕИ 2010-2013

■ 2010 ■ 2011 ■ 2012 ■ 2013



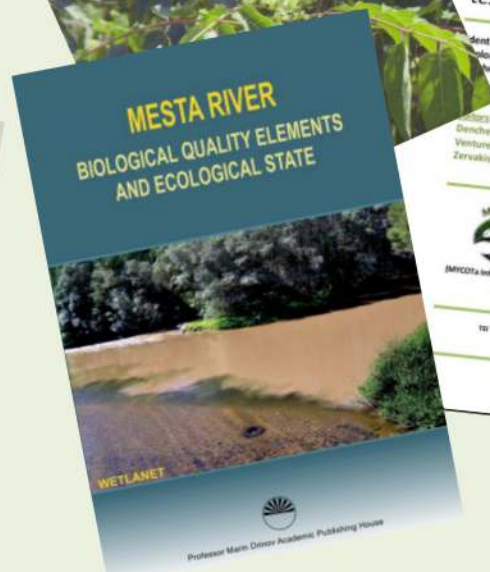
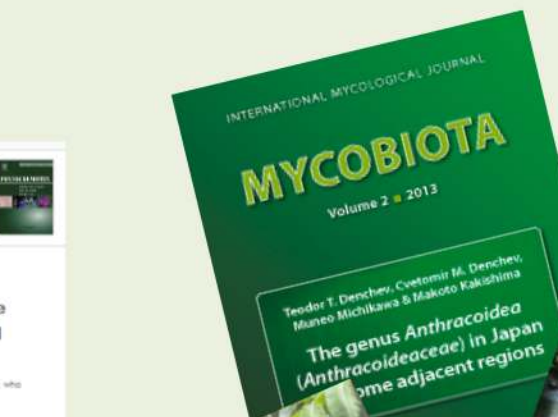
Публикационна дейност на ИБЕИ по отдели, съотнесена към брой учени в отдел за периода 2010-2012





Review
Sesquiterpenoids in subtribe Centaureinae (Cass.) Dumort (tribe Cardueae, Asteraceae): Distribution, ^{13}C NMR spectral data and biological properties
In memory of Professor Werner Herz, Department of Chemistry, The Florida State University, Tallahassee, FL, USA, who dedicated his life to the chemistry of sesquiterpenoids.

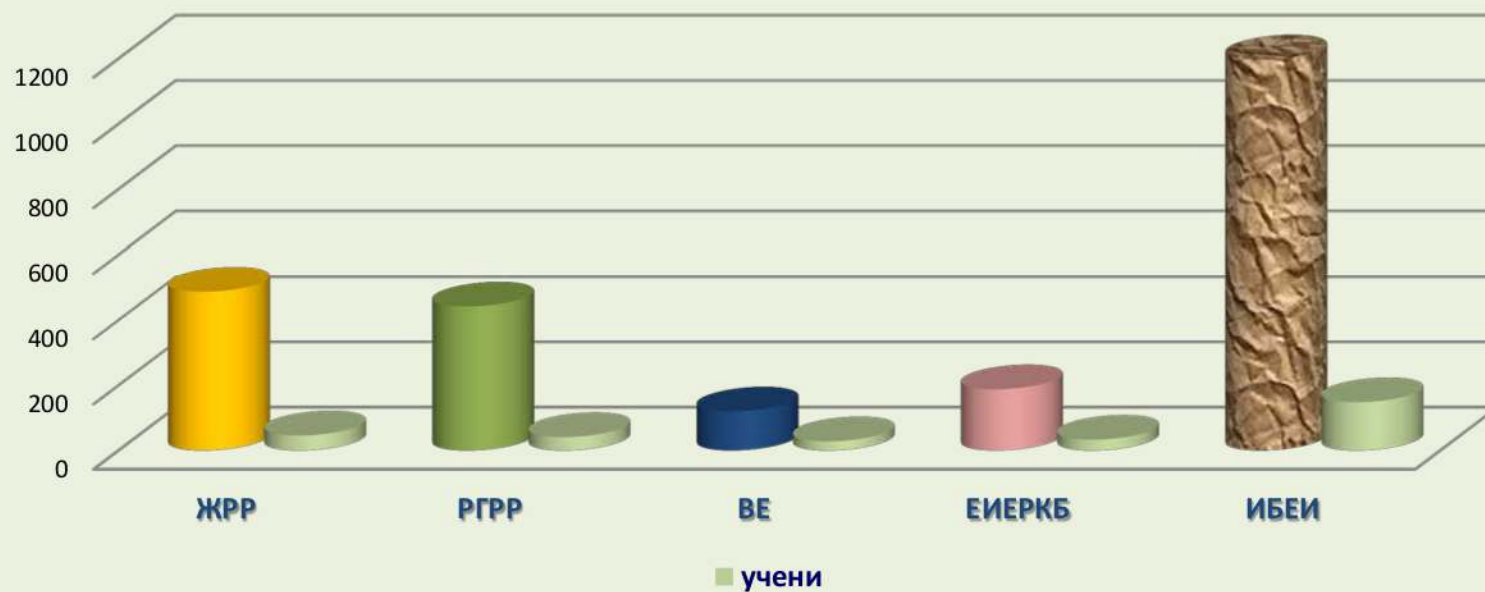
Maurizio Bruno*, Svetlana Bancheva*, Sergio Rosselli*, Antonella Maggio*
* STEBICEF, Section of Chemistry, University of Palermo, Viale delle Scienze, Parco d'Orleans II, 90128 Palermo, Italy
* Institute of Biodiversity and Ecosystem Research, Bulgarian Academy of Sciences, Acad. G. Bonchev Str. 23, 1113 Sofia, Bulgaria



Общ брой цитирания на публикациите на ИБЕИ през 2013

1200

Цитирания през 2013 по отдели





На web страницата на ИБЕИ се отразяват както публикационната активност през годината, така и успехите на авторите на конкретните публикации

http://www.ibei.bg/... Institute of Biodiversity and...

Novi knigi
В края на 2013 г. ИБЕИ-БАН анонсира отпечатването на три нови книги, с участието на наши колеги.

Michailova, P., Chassovnikarova, T., Ilkova, J., Grozeva, S., Chobanov, D., Warchalowska-Sliwa, E., Simov, N., Atanassov, N., Mitkovska, V. & Dimitrov, H. 2013. *Genome biomarker test system for environmental risk assessment*. Sofia, Moscow: Pensoft Publishers (ISBN 978-954-642-708-3).

Книгата е подготвена и се издава по проект "Нова интегрирана геномна биомаркерна тест система при модели на безгръбначни и гръбначни животни за оценка на състоянието на околната среда" (Ю-02-259/2009-2012), финансиран от Фонд "Научни изследвания", МОМ на Република България. Изданието е със свободен достъп и може да се изтегли от тук.

Uzunov, Y., L. Pehlivanov, B. B. Georgiev, E. Varadinova (Editors) 2013. *Mesta River: biological quality elements and ecological status*. Soia, Professor Marin Drinov Academic Publishing House (ISBN 978-954-322-689-4).

Издаването на книгата е част от програмата за разпространение на резултатите по проект WETLANET, финансиран от Седма Рамкова програма на ЕС, съфинансиран от Фонд Научни изследвания (МОМН). Сборникът представя обобщение на резултатите от изследванията върху екосистемите на река Места. Книгата може да се намери в книжарницата на БАН и в библиотеката на ИБЕИ-БАН. Книгите, издадени в рамките на проект WETLANET, могат да бъдат намерени на [сайта на проекта](#).

Denchev, C.M., Venturella, G. & Zervakis, G. (eds) 2013. *Identification and sustainable exploitation of wild edible mushrooms in rural areas*. Technological Educational Institute of Thessaly, Larissa, Greece, 360 pp. (ISBN 978-960-9510-07-3).

Книгата представя резултатите от проекта MYCOTICON (Grant Agreement no. 2011-1-GR1-LEO05-06802, Lifelong Learning Programme, Leonardo da Vinci), в които участват миколози от България, Гърция, Италия и Кипър. България е представена от проф. д-р Цветан Денчев, Теодор Денчев и д-р Борис Асенов, от ИБЕИ-БАН. Цел на проекта е разработване на обучителен материал за тази част от населението в околните райони на Южна и Югоизточна Европа, които е без постоянна трудова заетост или с ниски доходи или е с ниска степен на квалификация и се нуждае от алтернатива за допълнителен доход. Книгата е на свободен достъп и може да бъде свалена от [свързания линк](#).

Institute of Biodiversity and...

За оценка на чистотата на пещавищата, замърсяването и пречистващите функции на общо 318-те водни тела, ще се използват данните от осъществяваните в страната мониторингови задачи, повечето от които са част и от Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие със специфичните атрибути по водни тела.

Европейският лещер (Serranidae) се е формирал като биологичен вид на територията на днешна България, показва ново-фосилно-генетично изследване

Европейският лещер (*S. labrax*) е световно разпространен вид, в пострепна нивелища ареал и численост в Европа, особено често в открити или затворени "притоци" и членове на мрежата на екосистемите. Изследването на филогеографията на този вид е важно за разбиране на процесите на миграция и адаптация на вида в Европа. Водят се и членове на мрежата на Република България. Видът е изследван в изследването на Република България. Изследването на филогеографията на този вид е важно за разбиране на процесите на миграция и адаптация на вида в Европа. Водят се и членове на мрежата на Република България. Изследването на филогеографията на този вид е важно за разбиране на процесите на миграция и адаптация на вида в Европа. Водят се и членове на мрежата на Република България.

Мексиканският вид от род *Leptocryptus* от ИБЕИ - БАН, изследва биологични групи, събрани от 195 индивиди от 10-годишен на територията на 11 дървета. Биологичните изследвания показват, че водят се в коридор на територията на България преди повече от 1 милион години. След това в изследването Европа е изследвана изследването, като разглеждат му и били в съвременни процеси на миграция и адаптация на вида. Изследването на филогеографията на този вид е важно за разбиране на процесите на миграция и адаптация на вида в Европа. Водят се и членове на мрежата на Република България. Изследването на филогеографията на този вид е важно за разбиране на процесите на миграция и адаптация на вида в Европа. Водят се и членове на мрежата на Република България.

Полна информация за филогеографията на Европейския лещер може да намерите на страниците на водните мексикански изследвания Molecular Ecology

Adams, E., Kozlov, Y., Riden, O., Saito, H., Saito, O., Saito, K. and Saito, J. (2012). Molecular phylogeny of the European ground squirrel *Sciurus hibernicus* of the subgenus *Sciurus*. *Molecular Ecology*, 22: 4295-4305. doi: 10.1111/j.1365-3113.2012.08200.x

Некроген по-рано вид бегемоти тритон е описан от територията на България

Отправените на нив на нивата вид бегемоти тритон - *Triturus cristatus* - в един от резултатите на мексиканския вид от учия, разработен на съвременни развита данните за водни тела и разпространението на тези групи мексикански. Изследването е дано на Сан Басилар и Пе Артурин от Център по биоразнообразие "Марица", Телаво (Сърбия), Сърбия, Сърбия от Център по биоразнообразие "Марица" и Център по биоразнообразие "Марица" (Сърбия). Изследването е дано на Сан Басилар и Пе Артурин от Център по биоразнообразие "Марица", Телаво (Сърбия), Сърбия, Сърбия от Център по биоразнообразие "Марица" и Център по биоразнообразие "Марица" (Сърбия).

Данните показват, че този вид дълга време е открит на територията от северния вид *Triturus cristatus*, описан първоначално от Иван Миколович Денчев за мексиканските бегемоти и членове на мрежата показват, че двата вида са добре обособени един от друг и трябва да се разглеждат като самостоятелни.

За основа на описанието на новия вид са получали микроскопи, открити при в. Остров капи. Близко до Харкони, Републиката на Тибет, най-близките обекти на България, Гърция, Република Македония, малка част от Сърбия, включваща част на Тибет и съвременен малък част от Република Македония.

Отправените на нивата новия вид е част на известния български изследовател Иван Борис (1905-1982) - основоположник на българската видова зоология и членове на Съюза и на Балканския полуостров.

Полна информация за новия вид може да се намери в статията, съдържаща неговото описание, публикувана в мексиканското издание *Journal*

Нова данна за най-голямото водно насекомо в Европа



Приятно е да отбележим също, че в годишната класация на BioMedLib: **"Who is Publishing in My Domain?" сред ТОП 20 статии по биомедицински науки от 2012 насам**, престижните 8 и 9 място заемат две статии на колектив от отдел ЕИЕРКБ (БЕЛЧЕВА, МЕЧЕВА, ТОПАШКА, ГЕРАСИМОВА).

Статиите са посветени на различни аспекти от изследване на детоксикиращото въздействие на модифицирани природни зеолити при дребни гризачи след третирането им с олово.

.....
7. Lead (Pb) hohlraum: target for inertial fusion energy. Ross JS, Amendt P, Atherton LJ, Dunne M, Glenzer SH, Lindl JD, Meeker D, Moses EI, Nikroo A, Wallace R. Sci Rep; 2013;3:1453.

8. Modified natural clinoptilolite detoxifies small mammal's organism loaded with lead I. Lead disposition and kinetic model for lead bioaccumulation. **Beltcheva M, Metcheva R, Popov N, Teodorova SE, Heredia-Rojas JA, Rodríguez-de la Fuente AO, Rodríguez-Flores LE, Topashka-Ancheva M.** Biol Trace Elem Res; 2012 Jun;147(1-3):180-8.

9. Modified natural clinoptilolite detoxifies small mammal's organism loaded with lead II: genetic, cell, and physiological effects. **Topashka-Ancheva M, Beltcheva M, Metcheva R, Rojas JA, Rodriguez-De la Fuente AO, Gerasimova T, Rodríguez-Flores LE, Teodorova SE.** Biol Trace Elem Res; 2012 Jun;147(1-3):206-16.

10. Novel kinetic model of the removal of divalent heavy metal ions from aqueous solutions by natural clinoptilolite. Jovanovic M, Rajic N, Obradovic B. J Hazard Mater; 2012 Sep 30;233-234:57-64.

11. Associations of multiple metals with kidney outcomes in lead workers. Shelley R, Kim NS, Parsons P, Lee BK, Jaar B, Fadrowski J, Agnew J, Matanoski GM, Schwartz BS, Steuerwald A, Todd A, Si

.....

1.6 ОБЩОНАЦИОНАЛНИ И ОПЕРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ, ОБСЛУЖВАЩИ ДЪРЖАВАТА - 1

1.6.1 Практически дейности, свързани с работата на национални правителствени и държавни институции, индустрията, енергетиката, околната среда, селското стопанство, национални културни институции и др. (относими към получаваната субсидия)

- **Национален план за управление на влажните зони в България** - след *обществено обсъждане* е утвърден от Министъра на околната среда и водите. Планирани са дейностите за 10-годишен период за опазване, възстановяване и управление на 11-те влажни зони с международно значение на наша територия, които са под егидата на Рамсарската конвенция, по която Република България е страна. Актуализиран е списъкът на “резерв от други влажни зони” по смисъла на Конвенцията.

Съвместна разработка на МОСВ, БЗДП, БФБ и ИБЕИ-БАН.

Ръководител Венцислав Василев (БФБ)

- **Методично ръководство за биологичен анализ и екологична оценка на повърхностните води в България**, съгласувано с методичните подходи и практики на дейностите по приложението на РДВ 2000/60/ЕС в България във връзка с типологията на водните тела, системата за екологична класификация/оценяване на състоянието, провеждането на мониторинга на водите и др, необходимо и полезно за специалисти/експерти в РЛ, ИАОС, БД на МОСВ, ИАРА, фирми и други заинтересовани структури и лица.

Съвместно с колеги от Биологичните факултети на СУ и ПУ

1.6 ОБЩОНАЦИОНАЛНИ И ОПЕРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ, ОБСЛУЖВАЩИ ДЪРЖАВАТА - 2

1.6.1. Практически дейности, свързани с работата на национални правителствени и държавни институции, индустрията, енергетиката, околната среда, селското стопанство, национални културни институции и др. (относими към получаваната субсидия)

Специалисти от ИБЕИ в областта на биоразнообразието и хабитатите по различни групи организми **осъществиха основната експертна дейност по реализиране на обществено значимия проект за Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I**, изпълняван от Консорциум НАТУРА БЪЛГАРИЯ: ДИКОН ГРУП (България) и АГРИКЪНСЪЛТИНГ (Италия).



1.6 ОБЩОНАЦИОНАЛНИ И ОПЕРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ, ОБСЛУЖВАЩИ ДЪРЖАВАТА - 3

1.6.1. Практически дейности, свързани с работата на национални правителствени и държавни институции, индустрията, енергетиката, околната среда, селското стопанство, национални културни институции и др. (относими към получаваната субсидия)

MYCOTICON textbook

Identification and sustainable
exploitation of wild edible
mushrooms in rural areas

Editors:
Denchev, C. M.
Venturella, G.
Zervakis, G.



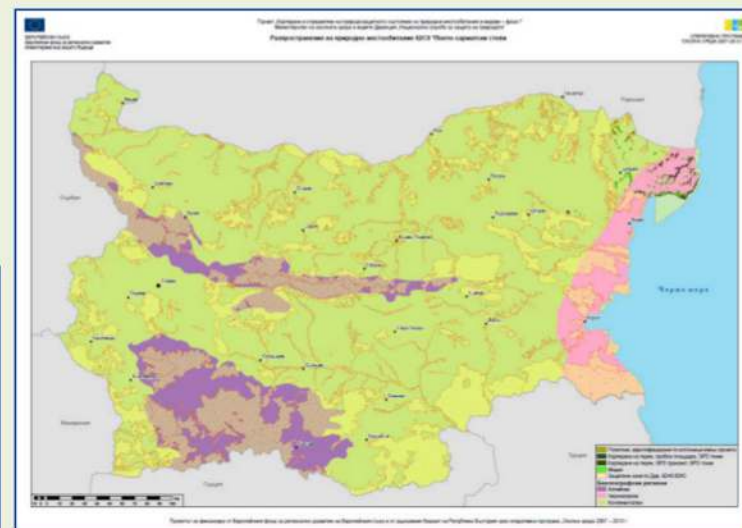
(MYCOTa Intereuropean COoperation
Network)

TEI Thessaly, 2013

*С цел създаване на алтернатива за допълнителен доход на населението в селските райони на Южна и Югоизточна Европа без постоянна трудова заетост и/или с ниски доходи и ниска степен на квалификация е изготвена **Книга за определяне и устойчиво използване на диворастящи ядливи гъби в селските райони на Италия, Гърция, България и Кипър** на английски език, преведена на езиците на тези страни*
*В рамките на международен проект **MYCOTICON** по Програма на ЕК „Учене през целия живот“, (Leonardo da Vinci).*

1.6.2. Проекти, свързани с общонационални и оперативни дейности, обслужващи държавата и обществото, финансирани от национални институции (без ФНИ) - 1

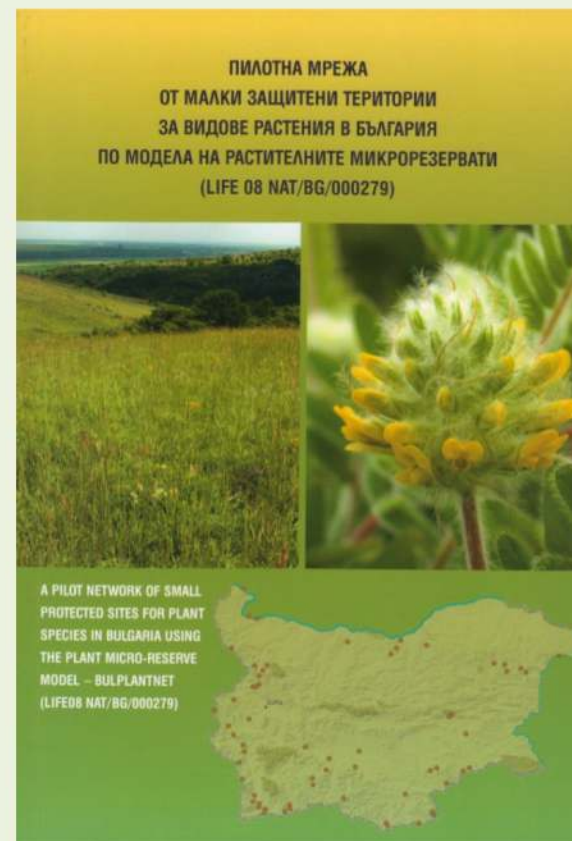
Направено е предложение за обособяване на **нова защитена зона "Девненски хълмове"** с площ от 698 ха в североизточната част на България, включваща територии от местообитание **62С0 „Понто-сарматски степи“** със значително разнообразие в съобществата, богата на степни елементи флора, реликти с много локално разпространение в понтийската област и присъствие на локални ендемити. Така в защитените зони от мрежата Натура 2000 ще се опазват 77% от площите на местообитанието.



По проект: Проучване за включване на нови територии от природно местообитание 62С0* Понто-Сарматски степи в екологичната мрежа Натура 2000 в България. Финансираща организация: ПУДООС. Ръководител: доц. д-р Анна Ганева

1.6.2. Проекти, свързани с общонационални и оперативни дейности, обслужващи държавата и обществото, финансирани от национални институции (без ФНИ) - 2

След съответните проучвания са одобрени и обнародвани **36 Защитени местности** за опазването на 27 редки и застрашени вида от българската флора.



По проект: Пилотна мрежа от малки защитени територии за видове от българската флора по модела на растителните микрорезервати, Финансираща организация: Лайф +, Ръководител: проф. дбн Димитър Пеев

1.6.2. Проекти, свързани с общонационални и оперативни дейности, обслужващи държавата и обществото, финансирани от национални институции (без ФНИ) - 3

- Изготвянето на **Националния доклад за състоянието на популациите на дивите птици у нас за периода 2007-2012** бе възложено от МОСВ на ИБЕИ и БДЗП. На базата на данните от осъществяваните в страната мониторингови схеми, повечето от които са част и от Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие към Изпълнителната агенция по околна среда, е направена оценка на числеността на гнездящите, зимуващите и преминаващите популации на общо 315-те вида птици и оценка на динамиката на популациите на видовете в краткосрочен и дългосрочен план. По литературни и лични данни на изследователите на базата на 113 вида птици са обновени данните за разпространението на видовете в България. Направен е преглед на съвременните заплахи за видовете, както и класификация и оценка на ефекта от природозащитни мерки, приложени в България през периода 2007-2012.

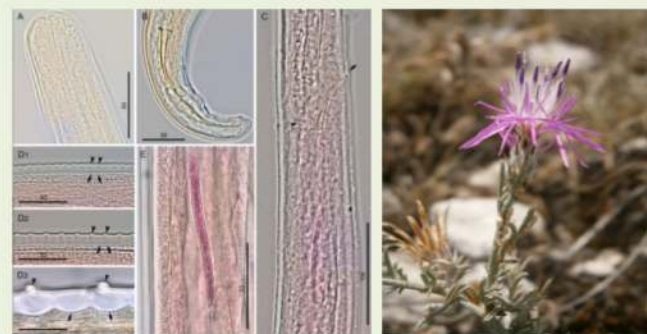
По проект: Изготвяне на Национален доклад пред Европейската комисия за състоянието на популациите на дивите птици в България за периода 2007-2012 г. (май-декември 2013), *Финансиране:* ПУДООС (Договор № 9112/13.05.2013); *Обща сума на договора на ИБЕИ:* 79715,84 лв. *Ръководител:* проф. д-р Вълко Бисерков, *Участници от звеното:* гл. ас. д-р Н. Камбурова, ас. Д. Рагъов

2. РЕЗУЛТАТИ ОТ НАУЧНАТА ДЕЙНОСТ

2.1. Най-важни и ярки научни постижения - 1:

Открити и описани за първи път са 36 неизвестни по-рано за науката таксони (*принос към съвременната класификация на съответните групи*) :

- ✓ едноклетъчни кръвни паразити (2 вида),
- ✓ тении (3 вида),
- ✓ нематоди (4 вида),
- ✓ многоножки (2 вида),
- ✓ насекоми (8 вида),
- ✓ земноводни (1 нов вид и 1 синонимизиран),
- ✓ гъби (1 семейство и 13 вида)
- ✓ растения (1 рецентен и 1 фосилен вид).



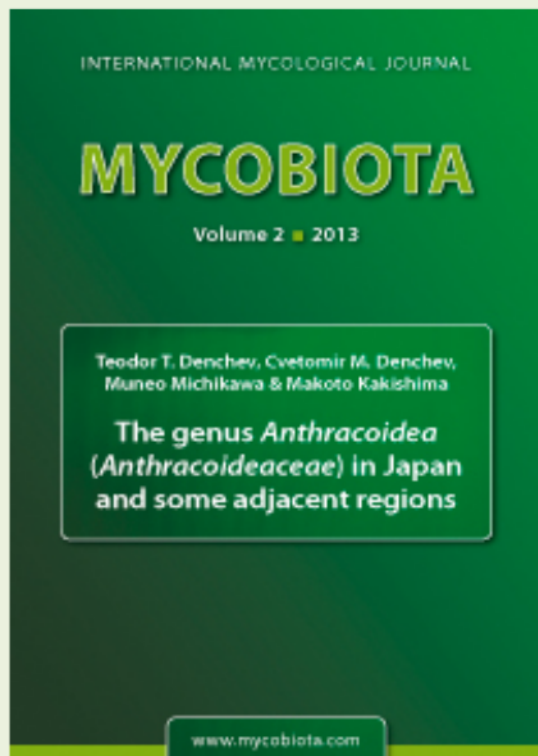
Предложени са

- ✓ 1 ново име и 2 нови комбинации гъби;
- ✓ 29 таксона са съобщени за пръв път за България при проучване състава на макрозообентоса и зоопланктона на сладководни водоеми.



2. РЕЗУЛТАТИ ОТ НАУЧНАТА ДЕЙНОСТ

2.1. Най-важни и ярки научни постижения - 2:



В монографична разработка за един род гъби (главни) в Япония, Корея, о-в Сахалин и Курилските острови са публикувани значителни таксономични приноси, в т. ч.

- ✓ 3 вида, нови за науката;
- ✓ 13 вида и 8 гостоприемника нови за съответните региони;
- ✓ 10 комбинации на гъби с гостоприемник, нови за науката и др.

Denchev, T.T., Denchev, C.M., Michikawa, M., Kakishima, M. The genus *Anthracoidea* (*Anthracoideaceae*) in Japan and some adjacent regions. – *Mycobiota* 2 (2013): 1–125. ISSN 1314-7129, ISBN 978-619-90112-1-8 (print), ISBN 978-619-90112-2-5 (online).

2. РЕЗУЛТАТИ ОТ НАУЧНАТА ДЕЙНОСТ

2.1. Най-важни и ярки научни постижения - 3:

Монография върху сесквитерпеновите лактони обобщава информацията за всички известни досега сесквитерпеноиди, разпространението им в отделните таксони, и тяхната биологична активност в един от най-големите и сложни в таксономично отношение подтрибове от сем. **Asteraceae** - групата на метличините.

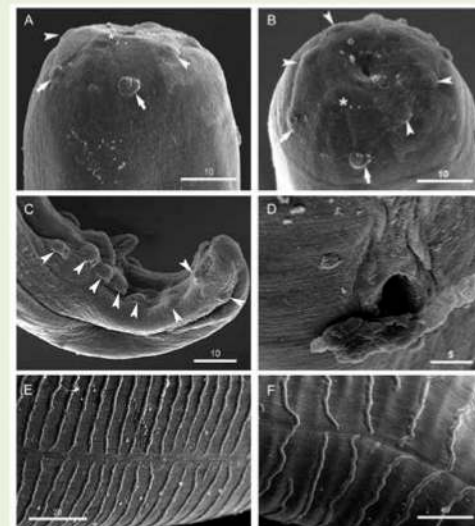


Bruno, M., **Bancheva, S.**, Rosselli, S., Maggio, A. Sesquiterpenoids in Subtribe Centaureinae (Cass.) Dumort (tribe Cardueae, Asteraceae): Distribution, ^{13}C -NMR spectral data and biological properties. *Phytochemistry* 95 (2013): 19-93. ISSN: 0031-9422. (IF= 3.050).

2. РЕЗУЛТАТИ ОТ НАУЧНАТА ДЕЙНОСТ

2.1. Най-важни и ярки научни постижения - 5:

- ✓ Усъвършенствана е класификацията на семейства тении, растителни и зоопаразитни нематоди, многоножки, правокрили и двукрили насекоми. Чрез прилагане на молекулярни и цитогенетични методи са разкрити непознати по-рано аспекти на филогенията и еволюцията на едноклетъчни кръвни паразити, многоножки, правокрили, полутвърдокрили, твърдокрили и двукрили насекоми.
- ✓ Таксономична разработка върху филарийни нематоди повишава надеждността на прилаганите морфологични и молекулярни методи при диагностиката на очните нематодози (паразитни заболявания) по хората в Южна Европа.
- ✓ Характеризирана е вътревидовата таксономична структура на дивата коза – вид бозайник с висока консервационна и стопанска ценност.



2. РЕЗУЛТАТИ ОТ НАУЧНАТА ДЕЙНОСТ

2.1. Най-важни и ярки научни постижения - 6:

- ✓ Получени са нови хорологични данни за 20 вида гъби Азия, Африка и Северна Америка (Канада).
- ✓ Установен е палеосукцесионния цикъл и са проследени тенденциите в динамиката на растителността през последните 8600 ВР в Средната част на Дунавската равнина.
- ✓ На основата на комплексен анализ на състава и трофичната структура е предложена **нова трофична класификация на зоопланктона в сладководни водоеми, изградена върху типа храна, който организмите използват.**





2. РЕЗУЛТАТИ ОТ НАУЧНАТА ДЕЙНОСТ

2.1. Най-важни и ярки научни постижения - 7:

Получените и публикувани от колектива през 2013 г. научни резултати **обогатяват съществено познанията за биоразнообразието** на България, Балканския полуостров и света.

Те имат значение като научна основа за **опазване на биоразнообразието, борбата с вредителите и рационалното използване на биоресурсите**

и са методична основа за **природозащитни политики и дейности, за управление на видове с ресурсно значение или за диагностика и контрол на паразитни заболявания.**

2. РЕЗУЛТАТИ ОТ НАУЧНАТА ДЕЙНОСТ

2.2. Най-важни и ярки научно-приложни постижения - 1:



С изграждането на фитотрон към Биотехнологичната лаборатория за лечебни растения, ефективността на метода на ускорено *in vitro* микроразмножаване и устойчиво използване на ценни високопланински лечебни растения е повишена значително **чрез преодоляване на стреса при *ex vitro* адаптацията** и 85% от получените растения са аклиматизирани успешно към естествените условия при различна н.м.в. Те показват нормално развитие в продължение на две години и са **готови за създаване на стопански насаждения.**

„Комплексно изследване на високопланински защитети, ендемични и редки лечебни растения от българската флора – опазване и устойчиво използване”, ФНИ, ДТК 02/38

ръководител доц. д-р Антонина Виткова



2. РЕЗУЛТАТИ ОТ НАУЧНАТА ДЕЙНОСТ

2.2. Най-важни и ярки научно-приложни постижения - 2:

Изследване на конкуренцията между ларви на местни хищници на листните въшки и ларви на инвазивната за Европа калинка *Harmonia axyridis* показва, че инвазивната калинка има негативно влияние спрямо местните калинки, като ги измества от растенията, нападнати от листни въшки. Поне 30% от презимуващите женски на азиатската калинка са оплодени, и спермата е жизнена в сперматеката им до шест месеца. Така, през пролетта те могат успешно да емигрират в нов регион, богат на нападнати от листни въшки растения, и веднага да започнат да снасят жизнени яйца. Това вероятно е една от причините за бързата инвазия на вида по целия свят през последното десетилетие.



2. РЕЗУЛТАТИ ОТ НАУЧНАТА ДЕЙНОСТ

2.2. Най-важни и ярки научно-приложни постижения - 3:

Разработен е интегративен уеб-базиран инструмент **ECOPAR (Parameters and Methods for Ecosystem Research & Monitoring)**, основан на база данни от индикатори и съответни методи за мониторинг и изследване на *основните типове екосистеми* в Европа:

- ✓ наземни,
- ✓ реки,
- ✓ езера,
- ✓ морски екосистеми

(<http://www.ufz.de/lter-d/index.php?en=32141&contentonly=1>).

Базата данни е разработена в рамките на **проекта EnvEurope** по програма Life+ на ЕК от екипи от ИБЕИ и ЛТУ. Използвани са метаданни за три типа екосистеми (наземни, сладководни и морски) от 7 сайта на мрежата за дългосрочни екосистемни изследвания на Европа (LTER Europe), както и серии данни (за 10 годишен предишен период и нови данни от 2012 г.) за повече от 50 подбрани параметри за структурата и функционирането на екосистемите.

2. РЕЗУЛТАТИ ОТ НАУЧНАТА ДЕЙНОСТ

2.2. Най-важни и ярки научно-приложни постижения - 4:

Установено е влиянието на някои **водни инвазивни видове** върху екологичното състояние на водните тела и местните популации. В стоящи водоеми инвазията на мидите *Dreissena spp.* предизвиква огромни екологични промени, **напр.** повишаване на концентрацията на O_2 в най-дълбоките слоеве на засегнати от мидата екосистеми по време на лятната им термична стратификация, което заедно със значителното понижение на концентрациите на фитопланктона, създават **илюзорно впечатление за подобро екологично състояние на заразените водни екосистеми.**

В р. Дунав, в резултат на двегодишен мониторинг, са установени **3 чужди инвазивни вида миди и 5 чужди вида риби.**

Най-често срещан и с най-голяма численост вид е **мидата** *Corbicula fluminea*. За 11 г. този вид се е разпространил в целия български участък на р. Дунав, достигайки на места изключително висока численост, (при Загражден е установена най-високата му численост за цяла Европа), и навлиза в дунавските притоци.

От рибите най-често срещани са превдоразбората, черноивичестата морска игла и слънчевата риба, а най-многочислен вид е сребрият каракуда.



2. РЕЗУЛТАТИ ОТ НАУЧНАТА ДЕЙНОСТ

2.2. Най-важни и ярки научно-приложни постижения - 5:

По време на *Третото съвместно проучване на река Дунав (JDRS3), организирано от ЕС/ISPA през есента 2013*, е определено екологичното състояние на българския и другите национални сектори на река Дунав чрез биологични елементи за качество (БЕК), съгл. Рамковата Директива за Водите на ЕС 2000/60/ЕС; съгласувани са методи за изследване и оценяване на екологичното състояние на дунавските води.

Паралелно на международния екип, **хидробиолози от ИБЕИ** събираха биологични материали на допълнителни пунктове с оглед допълване на картината относно екологичната ситуация по течението на Дунав в българския участък (от с. Връв – р.км 840, до с. Ряхово - р.км 466).

Събрани са проби за химия на водата, фитопланктон, зоопланктон, епилитни диатомови водорасли, макрофити, бентосни безгръбначни животни и риби от общо 12 станции. Събраните проби и данни ще бъдат анализирани за присъствие и количествени параметри на инвазивни видове, придружаващи съобщества и екологично състояние.

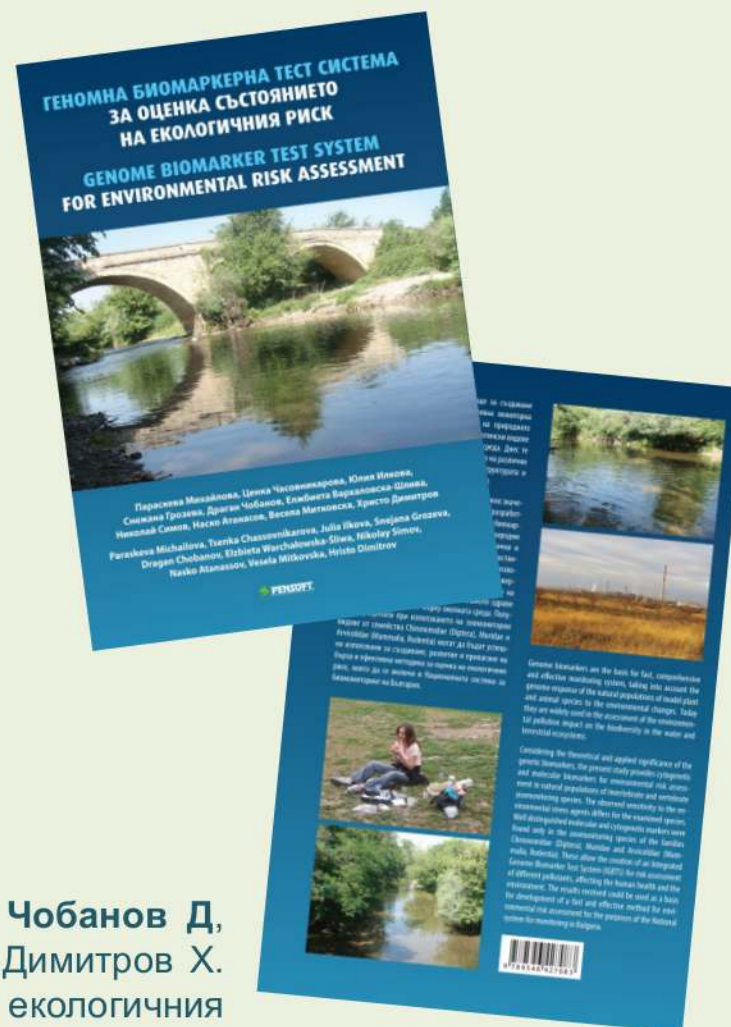


2. РЕЗУЛТАТИ ОТ НАУЧНАТА ДЕЙНОСТ

2.2. Най-важни и ярки научно-приложни постижения - 4:

В монографична разработка за прилагане на геномна биомаркерна тест-система при оценка състоянието на екологичния риск са представени резултатите от проведени изследвания върху генетични маркери при дребни бозайници (Rodentia), двукрили от сем. Chironomidae (Diptera), полутвърдокрили (Heteroptera) и правокрыли (Orthoptera) насекоми. Установена е различна чувствителност към стрес-условията на околната среда, **като резултатите** при Chironomidae и дребните бозайници **позволяват създаване на бърза и ефективна методика за оценка на екологичния риск, която да се прилага в Националната система за биомониторинг на България.**

Михайлова П, Часовникарова Ц, Илкова Ю, Грозева С, Чобанов Д, Вархаловска-Шлива Е, Симов Н, Атанасов Н, Митковска В, Димитров Х. Геномна биомаркерна тест-система за оценка състоянието на екологичния риск. Pensoft, Sofia-Moscow (2013), 136 с., ISBN 978-954-642-708-3

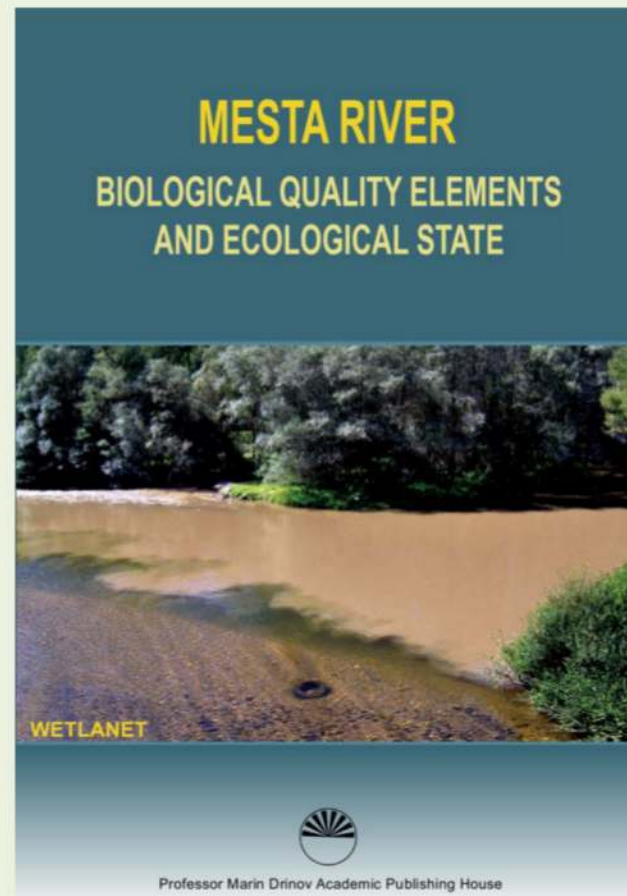


2. РЕЗУЛТАТИ ОТ НАУЧНАТА ДЕЙНОСТ

2.2. Най-важни и ярки научно-приложни постижения - 4:

Публикуван е монографичен сборник, в който са обобщени данните за промените във видовия състав, ценотичната и трофичната структура на характерни речни съобщества (водораслов перифитон, макрофити, макрозообентос и рибна фауна) в река Места, настъпили през последните 40 години.

Uzunov Y. et al. (Eds) *Mesta river: Biological Quality Elements and ecological status*, (2013). ISBN: 978-954-322-689-4 138pp.



3. МЕЖДУНАРОДНО НАУЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО НА ЗВЕНТО - 1

3.1. В рамките на договори и спогодби на ниво Академия през 2013 г. са разработвани 15 проекта,

**Русия (3)
Полша (4)
Литва (1)
Чехия (3)
Унгария (2)
Румъния (1)
Италия (1)**

3.2. На институтско ниво през 2013 г. са разработвани 44 международни проекта
по ОП на ЕС (12),
7РП на ЕС (18),
Проекти, финансирани от други европейски и международни програми и фондове (12, от тях 6 по програмата на ЕС Synthesys)
с Националната фондация за наука на САЩ, Кралските ботанически градини в Кю (Великобритания),
по програмата на ЕС «Трансгранично сътрудничество» (1),
с международни фирми (2)

3. МЕЖДУНАРОДНО НАУЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО НА ЗВЕНОТО - 2

През 2013г. за съвместни изследвания по линия на междуакадемични и между институтски договори ИБЕИ е посетен от 37 чуждестранни учени от 16 страни за общо 186 дни:

Австрия,
Англия
Германия,
Гърция,
Италия,
Кипър,
Македония,
Полша,

Румъния,
Русия,
Словакия,
Сърбия,
Турция,
Унгария,
Чехия,
Швейцария



Отчетени са 148 доклада от 151 специалисти от института в 68 международни научни прояви (конгреси, конференции, работни срещи и др.) в България и още 25 страни; 35 учени са пребивавали за провеждане на научни изследвания или четене на лекции, а други 6 души са били на специализация.

Най-значими международно финансирани проекти

- ✓ Проект: **KNOWSEAS** (ENV.2008.2.2.1.3. Ecosystem approach to marine environment and resources) Устойчиво управление на европейските морета, базирано на научни знания, по 7 Рамкова програма на ЕС. Ръководител на българския екип: проф. д-р Г.М. Даскалов, Финансиране: 24643,15 лв и 20000 лв съ-финансиране (ФНИ)
- ✓ Проект: **MYCOTICON** (2011-1-GR1-LEO05-06802, Lifelong Learning Programme, Leonardo da Vinci) – международен проект с участие на миколози от България, Гърция, Италия и Кипър. Ръководител на българския екип: проф. д-р Цветомир Денчев, Финансиране: 24855€
- ✓ Проект: **ENVEurope** (Оценка на качество и въздействията върху околната среда в Европа: мрежата LTER като интегрирана система за екосистемен мониторинг). Участници: 11 страни (40 институции) – Австрия, България, Финландия, Германия, Унгария, Италия, Испания, Литва, Полша, Румъния, Швеция – Координатор **Alessandra Pugnetti, Italy** Финансиране: Европейска програма LIFE+ (LIFE08 ENV/IT 000399). Ръководител за България: гл. ас. д-р С. Братанова (код 160019). ([ENVEurope](#)). Участници: 19 от ИБЕИ и 5 ЛТУ. Продължителност: 01.2010 - 12.2013. Финансиране: за целия проект - 4.061 262 Euro. За България: 210 683 Euro (50% от ЕК). Получени за 2013 – 14 230 лв и 60 000 лв съ-финансиране от ЦУ-БАН.



Българската орнитологична централа

От 20.06.2013 г. Българската орнитоцентрала от има *Facebook* страница, на която помещава новини за школата по орнитология, общува с любителите на птиците и представя ИБЕИ във виртуалното пространство.

facebook

Настройки Изход

Панел за управление Редактиране на страницата Привличане на публика See Insights Помощ Покази Разгласяване на страницата

Boris Nikolev



Българска орнитологическа централа - ИБЕИ, БАН

306 харесвания · 43 говорят за това · 1 was here

Промяна на описанието 2 Следване

Организация
Съобщете за опръстенена птица на имейла на Българската Орнитоцентрала (ring.bgs@gmail.com) или в портала на EURING: www.ring.ac

Описание Снимки Харесвания Карта Събития

Акценти

See Your Ad Here
Tracker unearths secret journey of Scottish red-necked phalarope

Подготовка на кадри - 1



Докторанти в ИБЕИ 2010-2013



Подготовка на кадри - 2

Програма СТУДЕНТСКИ ПРАКТИКИ

Ментори:

доц. д-р Л. Пехливанов,
д-р Е. Варадинова,
д-р Д. Сопотлиева,
докторант Ц. Терзийска,
доц. д-р Б. Николов



Подготовка на кадри - 3

Наградени млади учени



доц. д-р Драган Чобанов

(Отдел "Животинско разнообразие и
ресурси")

лауреат на награда за млад учен
"Професор Марин Дринов"

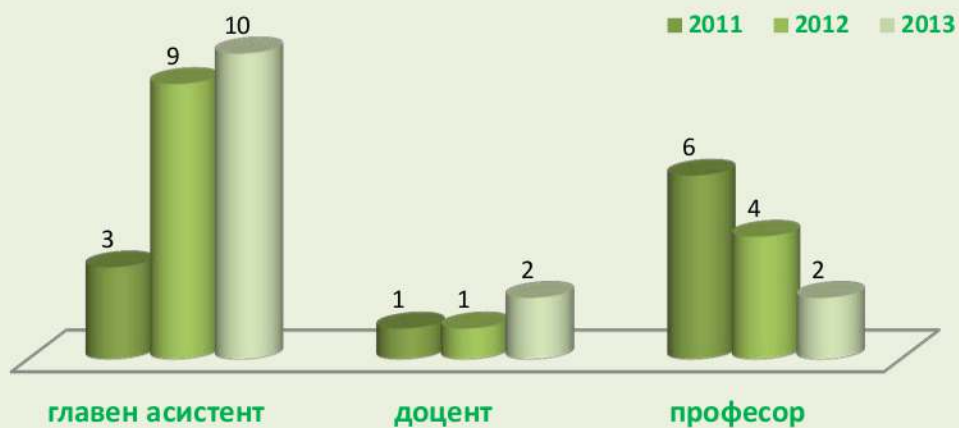


докторант Теодор Денчев

(Отдел "Растително разнообразие и
ресурси")

лауреат на награда за най-млад учен
"Иван Евстратиев Гешов"

Кадрово развитие в ИБЕИ 2011-2013



Шуменският университет "Епископ Константин Преславски"

за дългогодишна преподавателска дейност и сътрудничество с университета

на 20 май 2013 г.

удостои с почетното звание

"доктор хонорис кауза"

академик Васил Големански



Работни срещи, семинари и конференции



Семинар по екология-2013 – 25-26 април 2013, ИБЕИ, гр. София,

Работни срещи, семинари и конференции

IX Национална конференция по паразитология с международно участие,
Пловдив, 18-21 септември 2013 г.,



Работни срещи, семинари и конференции

IV международна работна среща 4th MYCOTICON Meeting,
17–18 April 2013, Sofia



Работни среќи, семинари и конференции

4th ESENIAS Workshop: International Workshop on IAS in Agriculture
and Non-Agricultural Areas in ESENIAS Region
16-17 December 2013, Çanakkale, Turkey



KEY CANAKKALE TÜRKİYE ÇA
/CANAKKALE TÜRKİYE ÇA
KEY CANAKKALE TÜRKİYE ÇA
/CANAKKALE TÜRKİYE ÇA
CANAKKALE TÜRKİYE ÇA
CANAKKALE TÜRKİYE ÇA
CANAKKALE TÜRKİYE ÇA
CANAKKALE TÜRKİYE ÇA

İSTİLÂÇI

YABANCI

TÜRLER ÇALIŞTAYI

International
Workshop on IAS in
Agricultural and
Non-Agricultural
Areas in ESENIAS
Region

1234. ESENIAS Workshop

TARIM VE TARIM DIŞI ALANLARDA İSTİLÂÇI YABANCI TÜRLER
KURULUŞLARINDA ÇALIŞTAYI

ÇALIŞTAY KURULUŞU:
DSİ KURUMU

Prof.Dr. Sedat LAÇİNER

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörü

Prof.Dr. Feyzi UĞUR

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dekanı

Ali Rıza TEKİN

Çanakkale B Genel Meclis Başkanı

ÇALIŞTAY BAĞKANI

Prof.Dr. Ahmet ULUDAĞ

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Ziraat Fakültesi BİTKİ KORUMA
BİLGİSİ

İNGİLİZCE KURUMU

Dr. Teodora Trichkova

Bulgaristan Bilimler Akad., BİTKİ Çeşitliliği ve Ekosistem Araş. Enst.

Dr. Milica Rat

Novi Sad Üniv. Fen ve Matematik Fakültesi Biyoloji ve Ekoloji Böl.

Serbian

Piero Genovesi

Dünya Tabiatı Koruma Birliği, İstilaçlı Türler Uzmanları Grubu

YERLİME KURUMU

Yrd.Doç.Dr. Canan ÖZTOKAT KUZUCU

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dekan Yrd.

Uzm. M. Murat GÜVEN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Ziraat Fakültesi

Deniz AYDIN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Ziraat Fakültesi

16-17 December 2013

İletişim:

Prof.Dr.Ahmet ULUDAĞ

Tel: 0286 218 00 18 Dn:1296

Mail: ahuludag@yahoo.com

Tarih: 16 - 17 Aralık 2013

Yer : Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Ziraat Fakültesi Amfisi

Saat:09:30

**ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ НА ИБЕИ**

№	ПОЗИЦИЯ	Лева
1.1.	Приходи от бюджета	2 023000
1.2.	Собствени приходи /от наеми и отч. БО/	26513
1.	Приходи 2013 / субсидия + собствени /	2 049 513
2.	Разходи 2013 (до 30.12.2013)	2 203 374
2.1.	Разходи от бюджетната субсидия	2 022 991
2.2.	Разходи от собствени институтски средства	180 383
2.2.1.	Издръжка	119 198
2.2.2.	Материали, такси и др.	59 985
2.2.3.	НДМА-програмен продукт	1 200
3	Баланс (приходи-разходи) към 31.12. 2013 г.	-153 861



Теренни бази

Базата Беглика



Базата Сребърна



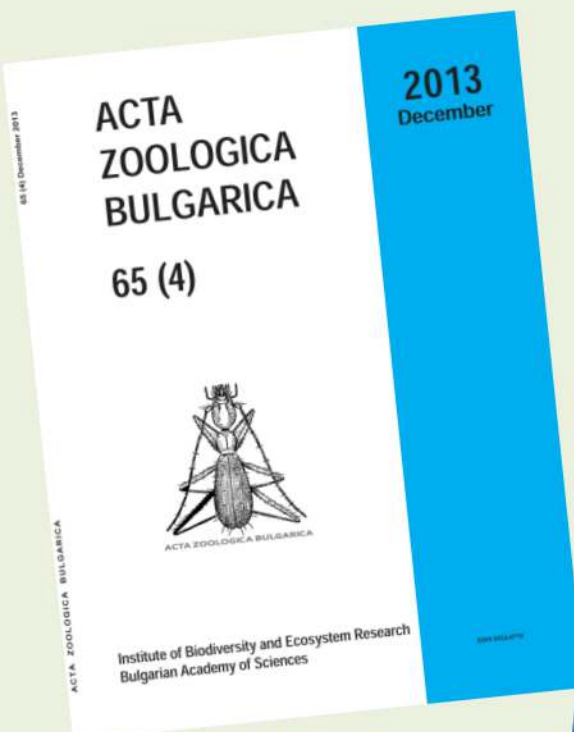
*Колекция високо-планински
лечебни растения*



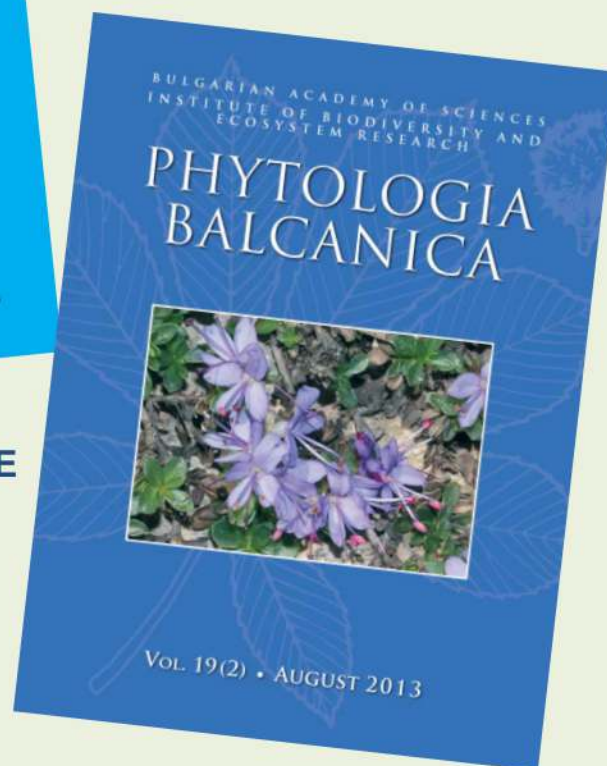
Издателска дейност

ИБЕИ-БАН, Годишен отчет 2013г.

Fauna Bulgarica Catalogus faunae bulgaricae



ИФ = 0,308
2012 - WEB OF SCIENCE
2013 - SCOPUS



Beshovski V. Diptera, Carnoidea. Catalogus faunae bulgaricae, 8, Prof. M. Drinov Acad. Publ. House, Sofia, 152 pp. ISBN 978-954-322-668-9



Благодаря за вниманието!

научен секретар С. Грозева